

Bu sunum "Antik Kaynaklar" dersi kapsamında kullanılmak üzere eğitim amaçlı hazırlanmıştır. Sunum içinde kullanılan resim, çizim, fotoğraf, harita gibi görseller muhtelif internet kaynaklarından ve kitaplardan temin edilmiştir. Bu imgelerin tamamının yayın hakları, fotoğrafları çeken kişilere aittir; eğitim amaçlı olarak kullanımı uluslararası kanunlarla serbesttir, ancak ticari ve benzeri kullanımları için fotoğraf sahiplerinden izin alınması gerekmektedir.

This presentation was prepared for educational purposes to be used during the lectures of the course "Ancient Sources". The visual material like paintings, drawings, photographs and maps are acquired through various internet resources and different books. All the copyrights of the indicated visual material belong to the related artists, writers and researchers who had conducted these works of art, books and the visual designs. The use of these materials for education purposes are under the protection of international laws, but for commercial uses the necessary permissions should be taken from the copyright holders of the works.

ILIADA

- Homeros'un yunanca İlias adını taşıyan destanı, Troya kentinin destanıdır.
- Kentin, yaklaşık M.Ö. 1250'de yıkıldığını VIIa olarak tanımlanan tabakada yapılan arkeolojik çalışmalar göstermiştir. Homeros'un bahsettiği savaşın tarihsel temeli bu yıkım olmalıdır.
- İlyada; Troya savaşının dokuzuncu yılında tam 51 günlük süreyi kaplar. Dolayısıyla ilyada 10 yıl süren Troya savaşının destanı değil, Akhilleus'un destanı sayılmalıdır. Konusu sınırlıdır: Akhilleus'un, Akha ordularının Başkomutanı Agamemnon'a karşı öfkesi ve bu yüzden savaşı bırakıp barakasına çekilmesiyle başlayan destan, Akhilleus'un arkadaşı Patroklos'un ölmesi yüzünden savaşa geri dönmesi, Troyalı kahraman Hektor ile çarpışması, onu öldürmesi, ölüsünü Troya surları çevresinde arabasına bağlı olarak sürüklemesi ve sonunda insafa gelerek Hektor'un ölüsünü, babası Kral Priamos'a geri vermesi ile biter.
- 24 Bölüm – 16000 dize

•İlyada destanınının 24 bölümü elyazmalarında Yunan alfabesinin harfleriyle gösterilmiştir.

•**1.Bölüm (alpha):** Sesleniş-Akhilleus'un öfkesi
Apollon rahibi Khryses, Agamemnon'un esiri olan kızı Khryseis'i, Akhilleus'un esiri Briseis, Thetis

•**2.Bölüm (beta):** Agamemnon'un düşü -
Toplantı-Gemilerin sayımı

•**3.Bölüm (gamma):** Andlar, Surların üstündeki sahne Paris ile Menelaos'un teke tek dövüşü

•**4.Bölüm (delta):** Andların bozulması,
Agamemnon'un orduları denetlemesi

•**5.Bölüm (epsilon):** Akha yiğidi Diomedes'in kahramanlıkları

•**6.Bölüm (zeta):** Hektor'la Andromakhe'nin buluşması

•**7.Bölüm (eta):** Hektor ile Aias arasındaki çarpışma-ölülerin kaldırılması

- **8.Bölüm (theta):** Zeus'un İda dağından savaşı yönetmesi
- **9.Bölüm (iota):** Akhilleus'a gönderilen elçiler, Yiğidin barakasındaki tartışma
- **10.Bölüm (kappa):** Odysseus'la Diomedes'in keşfe çıkmaları – troyalı gözcü Dolon
- **11.Bölüm (lamda):** Agamemnon'un kahramanlıkları
- **12.Bölüm (mü):** Duvar dibindeki savaş
- **13.Bölüm (nü):** Gemilerin önündeki savaş
- **14.Bölüm (ksi):** Zeus'un aldatılması
- **15.Bölüm (omikron):** Duvara ikinci saldırı
- **16.Bölüm (pi):** Patroklos destanı
- **17.Bölüm (ro):** Menelaos'un kahramanlığı
- **18.Bölüm (sigma):** Akhilleus'a yeni silahlar yapılması
- **19.Bölüm (tau):** Akhilleus'la Agamemnon arasındaki barışma

20.Bölüm (Ypsilon): Tanrıların savaşa katılması

21.Bölüm (Phi): Irmak kıyılarında savaş

22.Bölüm (khi): Hektor'un ölümü

23.Bölüm (Psi): Patroklos'un ölüsüne düzenlenen yarışmalar

24.Bölüm (omega): Priamos'un Hektor'un ölüsünü geri alması, Hektor'a ağıtlar

ODYSSEIA:

İlyada'nın devamı niteliğinde olan bu destan, Odysseus adlı kahramanın Troia'nın alınışından sonra yurduna dönüşünü ve bu arada başından geçen olayları anlatmaktadır.

Troya Savaşı bir efsanedir: Bütün bir ulusu ilgilendiren bir olayın ve o olaya karışmış kişilerin insanüstü güçlerle ilişkide ve belli bir dinin çerçevesi içinde anlatılan destanıdır. İlyada'da tanrılar ön ve üst planda

Odysseia ise tek bir kişinin öyküsü.

Binbir anı, öykü ve masalın, kesintiler, zamanda geriye dönmeler ve bir yerden bir yere atlamalarla birbirinin içinde anlatıldığı Odysseia destanı karmaşık bir kuruluşla karşımıza çıkmaktadır.

Odysseia destanının İlyada'ya kıyasla kuruluşu, anlatımı İlyada'ninkine benzemez.

Yinelemeler, kaynak bildirmeler, zamanda geriye gidip geçmiş olayları anmalar, anlatmalar iki destanda da vardır. Anılar üstüne kurulu Odysseia'da daha önemli bir öge olarak vardır.

Odysseia tanrı-insan ikiliğini, bir gökte, bir yerde yansıtan bir destan değil, insan ağzından anlatılan ve insanın insan-üstü, insan-dışı varlıklarla ilişkilerine yeni anlam, imge ve simgeler arayan bir romandır.

Uygarlığımızın ilk romanı.

Odysseia, düz akışlı bir anlatıma sahip İlyada'dan farklı olarak, farklı bir yöntemle, beş ayrı destan parçasından bir araya gelmektedir.

I. Telemakhia (Bölüm I'den Bölüm IV'e)

II. Kalypso'nun adasında (Bölüm V)

III. Phaiakların ülkesinde (Bölüm VI'dan Bölüm IX'a)

IV. Odysseus'un serüvenleri (Bölüm IX'dan Bölüm XII'ye)

V. İthake'de (Bölüm XIII'ten Bölüm XXIV'e)

1., 2., 3. ve 5. ana bölümleri Odysseia'nın ozanı anlatırken, asıl Odysseia destanı olan Odysseus'un serüvenlerini ise 4. bölümde Odysseus'un kendisi anı olarak anlatır.

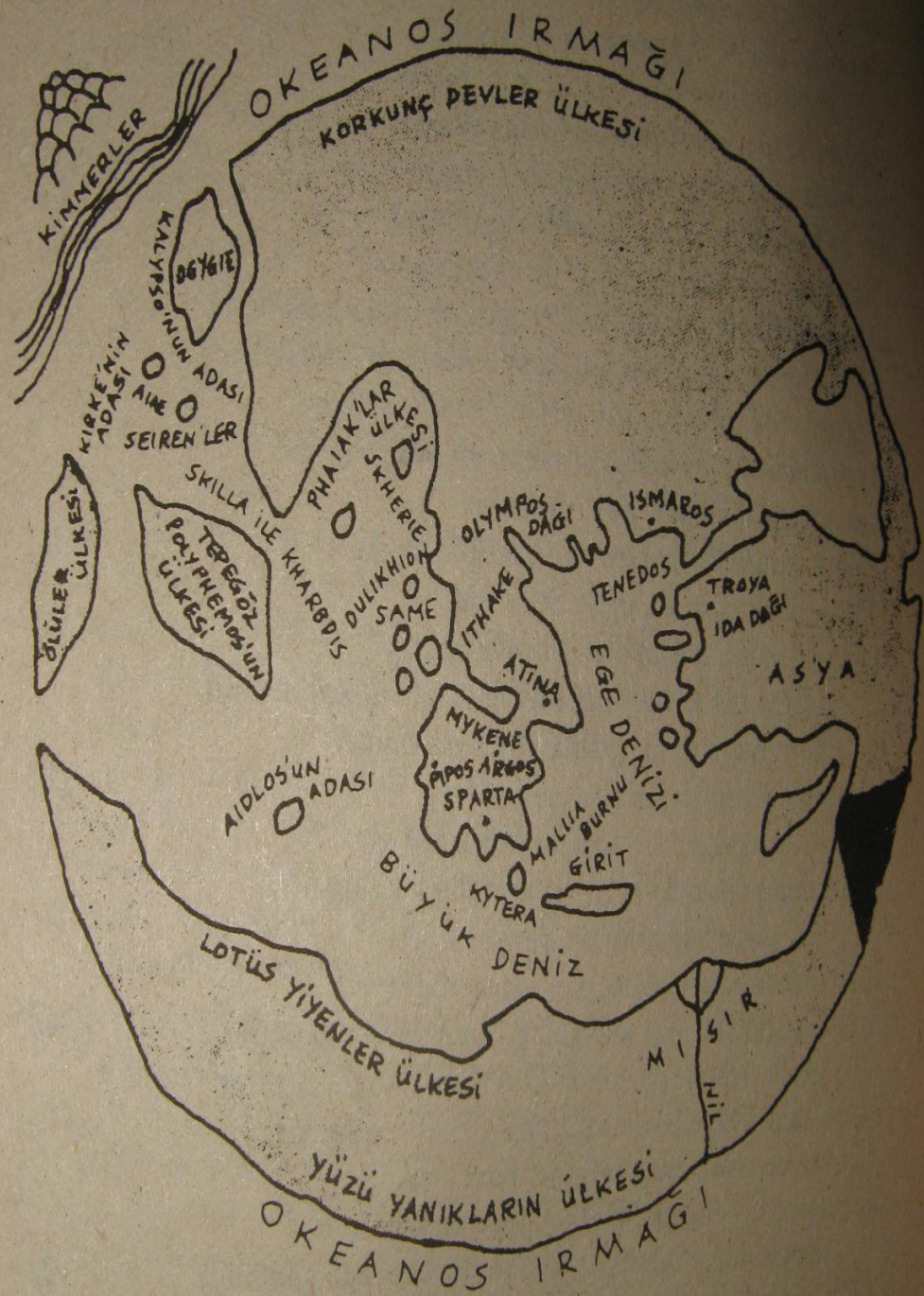
I. Telemakhia (Bölüm I'den Bölüm IV'e)

Telemakhia, Odysseus'un oğlu Telemakhos'un destanıdır. Troya savaşı biteli neredeyse on yıl geçtiği halde, İthake kralı Odysseus, yurduna dönmemiştir. Karısı Penelopeia'ya talip olan İthake ve komşu ülkelerin gençleri, Odysseus'un sarayına yerleşmiş, varını yoğunu sömürmektedirler.

Odysseus'un öldüğü bir daha yurduna dönmeyeceği söylentileri çoğalınca, Telemakhos babasından haber almak için Troya'dan dönmüş olan öbür Akha önderlerine babası hakkında sorular sormaya gider.

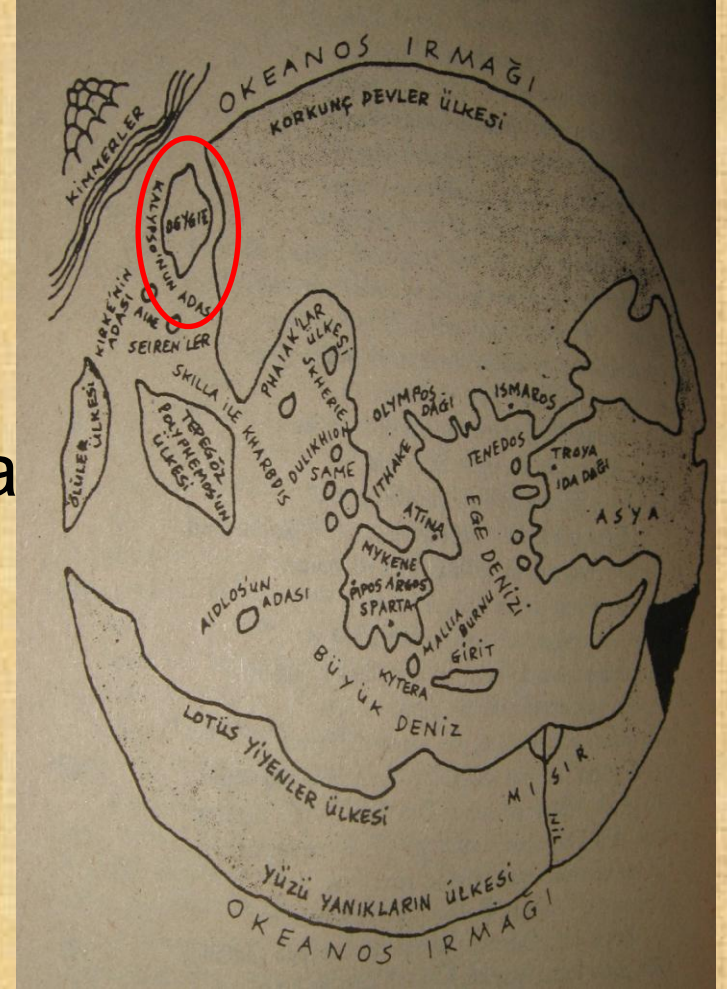
Sesleniş (1.Bölüm)

Anlat bana tanrıça, binbir düzenli yaman
adamı,
Kutsal Troya'yı yerle bir etmişti hani,
Sonra sürünmüş durmuştu ordan oraya,
Ne çok yerler görmüş, ne çok insan
tanımişti,
Ne de çok acı çekmişti denizlerde yüreği,
Kurtarayım derken kendi canını,
Yoldaşlarına dönüş yolunu açayım
derken...

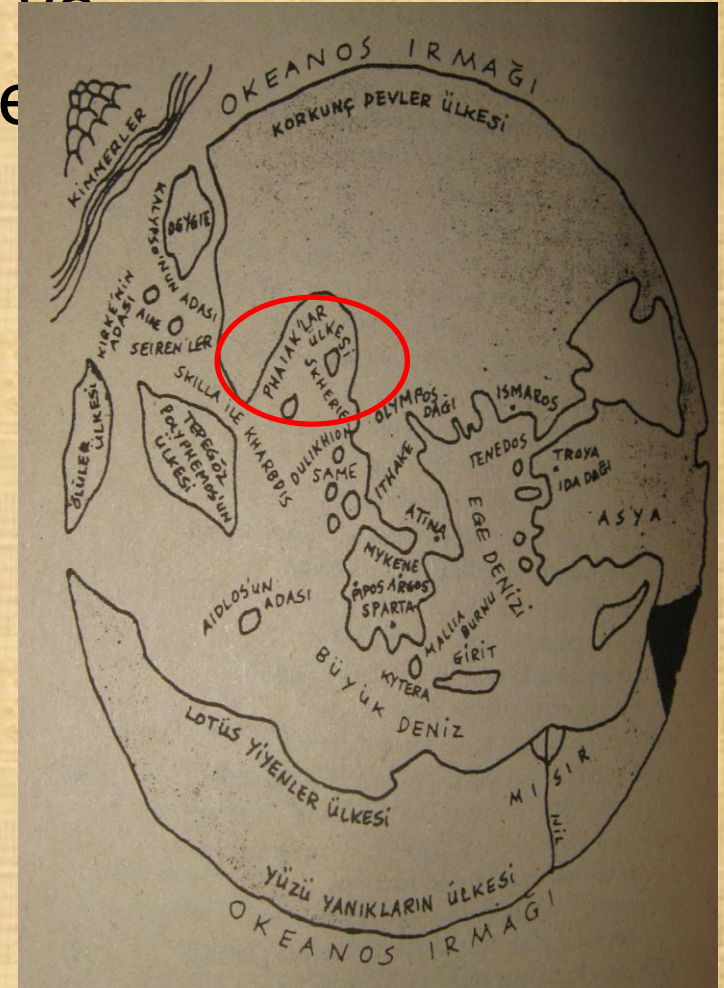
II. Kalypso'nun adasında (Bölüm V)

Olympos'taki tanrılar yedi yıldır Kalypso'nun adasında tutuklu bulunan Odysseus'un artık yurda dönmesine karar verirler. Odysseus'un ağaç kesip sal yapması, on yedi günlük yolculuk. Poseidon'un salı görüp fırtına koparması. Sal parçalanır, Odysseus iki gün iki gece yüzer, Phaiakların ülkesine çıkar

III. Phaiakların ülkesinde (Bölüm VI'dan Bölüm IX'a)

Denizci Phaiaklar onu iyi karşılar ve yurduna göndermeye karar verirler

IV. Odysseus'un serüvenleri (Bölüm IX'dan Bölüm XII'ye)

Odysseus kendini tanıtır Troya savaşından bu yana başından geçenleri anlatır. (IX.bölüm)

Destanın merkezi ve ekseni olan bu öykü, Odysseus'un on iki gemisi ve yoldaşlarıyla Troya'dan ayrılmasıyla başlar ve üç yıl denizlerde sürünüp binbir tehlike atlattıktan ve gemileriyle tüm yoldaşlarını yitirdikten sonra Kalypso'nun Ogygie adasına varışıyla biter.

II. anabölüm "Kalypsonun adasında" kronolojik sıraya göre buraya gelmektedir.

V. İthake'de (Bölüm XIII'ten Bölüm XXIV'e)

Odysseus, öyküsünü bitirdikten sonra, bir Phaiak gemisiyle İthake'ye gönderilir.

Ertesi gün gemi İthake'ye varıp Odysseus'u karaya çıkarır. Yiğit bir dilenci kılığında Eumaios'un kulübesine sığınır. Yolculuktan dönen oğlu Telemakhos'la buluşur ve ikisi birden saraya gidip talipleri öldürürler.

Destan da Odysseus ile Penelopeia'nın yirmi yıllık ayrılıktan sonra kavuşmalarıyla kapanır.